

Asia: VN/31537/2024

Lausuntopyyntö vesienhoitoasetuksen muuttamista koskevasta luonnoksesta ja ympäristöarvioinnista

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Vesienhoitoasetuksella täsmennetään nykyisten säännösten pohjalta pinta- ja pohjavesien ominaispiirteiden selvittämistä, pintavesien jaottelua pintavesityyppeihin sekä pintaveden ekologista luokittelua koskevia säännöksiä. Asetusmuutosten osalta on tehty ympäristöarviointi.

Asetusmuutosten tavoitteena on selkeyttää vesien tilan arviointia koskevaa sääntelyä sekä täsmentää vesien tilan tavoitteita ja vesimuodostuman heikentämättömyysarviointia koskevia lain taseisia säännöksiä. Keskeiset suunnitteluperusteet siirrettäisiin oppaista sitovaan lainsäädäntöön. Näillä tavoitellaan lupamenettelyn ennakoitavuuden ja vesien tilan arviointimenettelyn läpinäkyvyyden lisäämistä. MTK kannattaa ennakoitavuutta ja läpinäkyvyyttä lisääviä muutoksia.

Jatkossa vesimuodostuman tila määräytyy heikoimman tekijän tilan perusteella, minkä takia joidenkin yksittäisten vesimuodostumien tila voi arvioinnissa alentua. On tärkeää, että vähintään seuraavaa vesienhoitosuunnitelmaa valmisteltaessa tuodaan esille, mikä on aitoa vesien tilan muutosta ja mikä luokittelumuutoksesta johtuvaa. Myös muutokset laatutekijöissä on tuotava esille, vaikka luokittelun lopputuloksessa muutokset eivät näkyisi. Näin vesienhoidon toimenpiteitä on helpompi kohdistaa oikeaan tekijään mahdollisesti tarvittavan muutoksen aikaan saamiseksi. Postiviinen kehitys myös kannustaa yrittämään entistä enemmän, kun toimenpiteillä voidaan osoittaa olevan vaikutusta. Jos luokittelu johtaa toimenpiteiden lisätarpeeseen, on toimenpiteitä mietittäessä ratkaistava, miten niistä aiheutuvat kustannukset ja tulonmenetykset korvataan alueen toimijoille.

Asetuksen 3.2 §:ssä säädetään pinta- ja pohjavesien ominaispiirteiden selvittämisestä. Koska kaikista vesimuodostumista ei ole tarpeeksi mitattua tietoa, on vesimuodostumien tarkastelu ryhmittäin käytännössä pakollista. MTK kannattaa esitettyjä täsmennyksiä. Jatkossa on kuitenkin pyrittävä

lisäämään maastossa tehtäviä mittauksia, jotta ryhmittelyä, ja myös asiantuntija-arvioita, tarvitaan entistä vähemmän.

9 §:ssä määritellään, että vertailualueella tarkoitetaan riittävää joukkoa ihmistoiminnan vähiten vaikuttamia vesimuodostumia. Riittävä on melko epämääräinen termi, mutta perustelumuiotiossa kuitenkin kerrotaan, että EU:n ja jäsenmaiden yhteisessä toimeenpanostrategiassa on määritelty termi paremmin. Tähän määrittelyyn on syytä nojata myös Suomessa.

Uudessa 12 §:ssä säädetään biologisen tekijän tilan luokittelusta. Laskenta on hyvin monivaiheinen ja vaatii paljon tietoa. Perustelumuiotiosion lause: ”Laskennan sääntöjen olisi oltava selkeät ja läpinäkyvät, jotta viranomaiset ja toiminnanharjoittajat pystyvät laskemaan laatutekijöiden tilaa yhtenevällä tavalla” on ehdottoman tärkeä, jotta laskennasta ei aiheudu virheitä lopulliseen vesimuodostuman tila-arvioon. Myös luokittelun tietojärjestelmään vietävät tarkemmat lisätiedot ovat tarpeen, jotta laskenta on läpinäkyvää ja myöhemminkin tiedetään, miten tulokseen on päästy. Lisäksi pykälässä säädetään, että luokittelussa käytetään vähintään luokittelua edeltävien kuuden vuoden saatavilla olevia seuranta-aineistoja. On tärkeää, että seurantajakso on riittävän pitkä, mutta se ei saa olla huomattavasti tätä pidempi, koska silloin veden tilassa tapahtuneita muutoksia ei saada näkyviin.

Uuteen 12 b §:ään sisältyisi osallistumista koskeva säännös. MTK kiittää, että elinkeinoelämän järjestöille varataan mahdollisuus tulla kuulluksi määritettäessä pykälässä tarkoitettuja vertailuolaja ja raja-arvoja. Vertailuolajen määrittäminen perustuisi jatkossakin nykykäytännön mukaisesti joko vertailualueisiin, mallintamiseen tai näiden yhdistelmään. Vertailuolaja määritettäessä on tarpeen ottaa huomioon myös vertailuolajissa tapahtuneet vähittäiset muutokset esim. ilmaston muuttuessa. MTK pitää hyvänä, että vertailuolajotietoja ja luokkarajoja ei viedä asetuksen liitteeseen vaan niiden tarkistaminen tapahtuu vähintään 6 vuoden välein vesienhoitosuunnitelmien päivittämisen yhteydessä, jolloin tarkistaminen perustuu tuoreimpaan luonnontieteelliseen tietoon.

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry

Airi Kulmala	Leena Kristeri
asiantuntija	elinvoimajohtaja

Kulmala Airi

Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto MTK r.y.